

Sekret

zarządzania pieniędzmi w Boży sposób
dla dzieci w wieku 8-12 lat

Podręcznik nauczyciela

**DAWAJ
OSZCZĘDZAJ
WYDAWAJ**

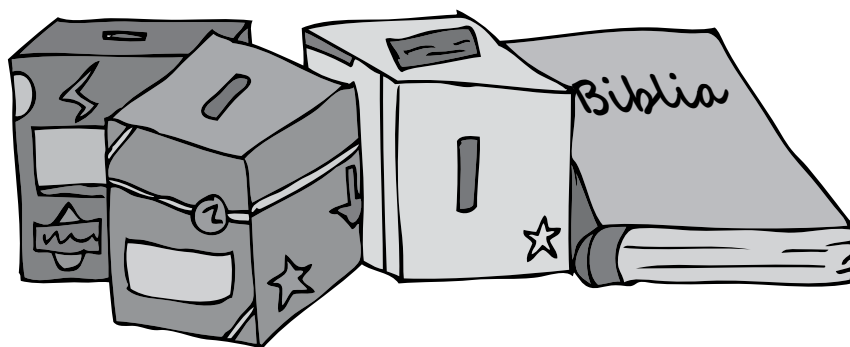
Opowiadanie dla dzieci
12 rozdziałów + pytania do rozmów

Jak wydawać pieniądze w Boży sposób • 8 -12 lat

Sekret

zarządzania pieniędzmi w Boży sposób
dla dzieci w wieku 8-12 lat

Podręcznik nauczyciela

www.crown.org.pl

EDUKACJA FINANSOWA CROWN®

By żyć w wolności finansowej

Napisali: Howard i Bev Dayton
Ilustracje: Abigail Suckling

Copyright © 2010 by Crown Financial Ministries, Inc. All right reserved

Organizacja Crown Financial Ministries w Polsce obecna jest pod nazwą Edukacja Finansowa Crown www.crown.org.pl

Napisałi: *Howard i Bev Dayton*, Ilustracje: *Abigail Suckling*

Tłumaczenie: *Krzysztof Pawłusiów*

Redakcja: *Magdalena Adamiec, Dawid Mrotek, Anna Niemyska, Tomasz Strużanowski*

Przygotowanie do druku: *Wojciech Koziol – 4dot*

Cytaty biblijne pochodzą z Pisma Świętego Biblii Tysiąclecia, wydanie IV, Wydawnictwo Pallotinum.

Copyright © polskiego wydania by Fundacja Ruchu Nowego Życia. Wszelkie prawa wydania polskiego zastrzeżone.

Książka ani żadna jej część nie może być przedrukowywana ani w jakikolwiek innym sposób reprodukowana czy też powielana mechanicznie, fotooptycznie, zapisywana elektronicznie lub magnetycznie bez pisemnej zgody wydawcy.

ISBN 978-83-89455-85-7

Spis treści

Wstęp	Cele kursu i obowiązki nauczyciela	I
	Informacje dla nauczycieli	II
	Co zrobić przed pierwszymi zajęciami.	III
	Dziennik modlitwy	IV
	Jak prowadzić studium?	V
Rozdział 1	Początek wszystkiego	1
	Co Bóg mówi o pieniądzach?	
Rozdział 2	Olbrzym w kryjówce	3
	Wszystko należy do Boga	
Rozdział 3	Małe Zoo	5
	Troska o Boże rzeczy	
Rozdział 4	Telefon komórkowy	7
	Dług	
Rozdział 5	Narodziny szczeniaków	9
	Zasięganie rady	
Rozdział 6	Odnaleziona zguba.	11
	Uczciwość	
Rozdział 7	Kotek Tomi	13
	Dawanie	
Rozdział 8	Noc w kryjówce	16
	Praca dla Pana	
Rozdział 9	Mrowisko	19
	Oszczędzanie i zbawienie	
Rozdział 10	Nowy przyjaciel	21
	Pomaganie innym	
Rozdział 11	Ile pieniędzy jest w pudełkach?	24
	Być zadowolonym	
Rozdział 12	Odkryty sekret.	27
	Quizy – wersja dla uczestników	29
	Quizy – wersja dla nauczyciela	41
	Łamigłówki.	53
	Rozwiązania łamigłówek	65
	Dziennik modlitwy	66
	Dla całej grupy	
	Zrób własne pudełko na pieniądze.	67
	Dyplom ukończenia kursu	68

Cele kursu

Przekazanie dzieciom podstawowej wiedzy na temat Bożych zasad zarządzania pieniędzmi.

Ta opowieść powstała po to, by w oparciu o Słowo Boże nauczyć dzieci podstawowych zasad zarządzania finansami i pomóc im stosować je w praktyce.

Zachęcenie uczniów do doświadczania bliższej relacji z Chrystusem.

W Ewangelii wg św. Łukasza 16,11 uwypuklony jest związek między zarządzaniem środkami finansowymi a jakością naszej relacji z Panem: *Jeśli więc w zarządzie niegodziwą mamoną nie okazaliście się wierni, prawdziwe dobro kto wam powierzy? Dla niektórych uczniów to studium może być pierwszą okazją, by dowiedzieć się czegoś o Jezusie Chrystusie.*

Zachęcenie wszystkich, by uczynili Jezusa Chrystusa swoim Panem.

Wierzmy, że pieniądze są największym rywalem Chrystusa w zmaganiach o panowanie nad naszym życiem. W Ewangelii wg św. Mateusza 6,24 czytamy: *Nikt nie może dwom panom służyć. Bo albo jednego będzie nienawidził, a drugiego będzie miłował; albo z jednym będzie trzymał, a drugim wzgardzi. Nie możecie służyć Bogu i Mamonie.*

Obowiązki nauczyciela

Wspieraj swoich uczniów i troszcz się o nich.

Jednym z podstawowych obowiązków nauczyciela jest wspieranie i dowartościowywanie uczniów. Pamiętaj, że dzieci chcą wiedzieć, jak bardzo cię obchodzą. Dopiero wtedy będzie je obchodzić, jak wiele wiesz.

Wykorzystaj każdą sytuację, by wspierać i zachęcać uczniów na sali wykładowej i poza nią.

1. Troszcz się o uczniów poza salą wykładową.

Rozważ zorganizowanie spotkania w przyjaznej atmosferze, która sprzyja budowaniu relacji.

Przygotuj coś szczególnego na zakończenie kursu. Możesz na przykład:

- Zrobić wspólne zdjęcie uczestnikom kursu i rozdać je dzieciom (za pozwoleniem rodziców/opiekunów).
- Przygotować dyplomy ukończenia kursu. Na stronie www.crown.org.pl znajdziesz plik pdf z kolorowym wzorem dyplomu, a na str. 68 wersję czarno-białą, przygotowaną do kopiowania.
- Uczcij zakończenie kursu dodatkowym, specjalnym spotkaniem.

2. Troszcz się o uczniów na sali wykładowej.

Postawa nauczyciela powinna być pełna pokory i troski, wolna od krytycyzmu i przekonania o swojej „wszechwiedzy”. Wszyscy jesteśmy uczniami i staramy się coraz lepiej rozumieć głębię przesłania Słowa Bożego.

Kiedy dziecko odpowie na pytanie, podziękuj mu, pochwal i wyraż uznanie. Jeśli odpowiedź jest niewłaściwa, zadbaj o to, by nie zniechęcić dziecka zbyt surową lub negatywną reakcją.

Utrzymuj z dziećmi kontakt wzrokowy i okazuj im zainteresowanie. Bardzo wiele treści komunikujemy poprzez język ciała.

Wymagaj od uczniów, by wykonywali zadania domowe.

Bądź przykładem sumienności. W Ewangelii wg św. Łukasza 6,40 czytamy: *Uczeń nie przewyższa nauczyciela. Lecz każdy, dopiero w pełni wykształcony, będzie jak jego nauczyciel.* Nauczyciel musi być przykładem w każdej dziedzinie. Zawsze przychodź do sali wcześniej, módl się stale za swoich uczniów, ucz się wszystkich wersetów do zapamiętania i bądź dobrze przygotowany do każdego zajęcia.

Informacje dla nauczycieli

1. Jest to opowieść dla dzieci w wieku 8-12 lat, przeznaczona do nauczania w różnych okolicznościach:

w pracy indywidualnej z jednym dzieckiem, w małej grupie, na lekcji religii, na zajęciach szkółki niedzielnej, w trakcie rekolekcji, w szkole chrześcijańskiej lub w domu. *Podręcznik nauczyciela* zawiera instrukcje, jak prowadzić to studium w każdej z tych sytuacji. Z *Podręcznika nauczyciela* mogą korzystać również rodzice.

2. Jak nauczyciel może zdobyć uprawnienia do prowadzenia tego studium?

Edukacja Finansowa Crown wymaga od prowadzących kursy w małych grupach dla dorosłych przejścia odpowiedniego szkolenia. Jednak w przypadku tego studium od prowadzących wymagane jest jedynie przeczytanie pierwszych 6 stron *Podręcznika nauczyciela*.

3. Nauczyciel odgrywa kluczową rolę

By kurs odniósł sukces, nauczyciel musi być odpowiednio przygotowany. Używaj ilustracji i przykładów, które będą zrozumiałe i interesujące dla dzieci poprzez ukazanie w praktyce Bożych zasad zarządzania pieniędzmi. Nauczyciel powinien być twórczy, mieć poczucie humoru i zachęcać uczniów. Zadbaj o to, by zajęcia były interesujące i zabawne.

4. Podręcznik nauczyciela jest podzielony na cztery części:

1. Informacje dla nauczyciela. Przestudiuj uważnie strony I-III przed prowadzeniem zajęć.
2. *Dziennik modlitwy*. Więcej o *Dzienniku modlitwy* możesz przeczytać na stronie IV.
3. Jak prowadzić studium? Informacje o prowadzeniu studium w różnych sytuacjach są zamieszczone na stronach V-VI.
4. Omówienia rozdziałów. Każdemu rozdziałowi książki towarzyszy podręcznik zawierający odpowiedzi na pytania. Omówienia rozdziałów można znaleźć na stronach 1-28.

5. Wymagania wobec uczniów

Przed każdymi zajęciami uczniowie powinni przeczytać rozdział z książki, nauczyć się na pamięć wersetu z Pisma Świętego, wykonać ćwiczenia z części *Wprowadź w życie* i odpowiedzieć na pytania.

6. Zajęcia są zaplanowane na około 30-50 minut

Nauczyciel może przeprowadzić zajęcia w czasie, który uzna za stosowny.

7. Wielkość grupy

Jeśli kurs odbywa się w małej grupie, sugerujemy, by było w niej nie więcej niż dziesięciu uczniów. W przypadku kursów w ramach lekcji religii, szkółki niedzielnej lub szkoły chrześcijańskiej, grupy uczniów mogą mieć dowolną wielkość.

8. Dla jakiej grupy wiekowej przeznaczone jest studium?

Ta opowieść jest przeznaczona dla dzieci w wieku od ośmiu do dwunastu lat. Jeśli w grupie są młodsze i starsze dzieci, dobrze jest podzielić ją na dwie mniejsze, odpowiednio do wieku. Dzięki temu w każdej grupie doświadczenia i sposób rozumowania dzieci będą podobne.

9. Zaangażowanie rodziców

Jeśli to tylko możliwe, zachęć rodziców do zaangażowania i udzielania pomocy dzieciom w realizacji tego studium.

10. Ewangelizacja

Wielu ludzi poznaje Jezusa Chrystusa jako swojego Zbawiciela, gdy są dziećmi. Na końcu rozdziału 9 znajdują się informacje o tym, jak dziecko może poznać Chrystusa. Nauczyciele powinni wykorzystać tę możliwość, by wyjaśnić dzieciom, jak mogą poprosić Jezusa Chrystusa, by stał się ich osobistym Zbawicielem.

11. Zamawianie dodatkowych kopii materiałów

Informacje o tym, jak można zamówić dodatkowe książki oraz inne materiały Edukacji Finansowej Crown, znajdują się na stronie internetowej www.crown.org.pl lub na www.sklep.bibliaofinansach.pl

12. Promowanie innych produktów lub usług finansowych

Zabronione jest wykorzystywanie związków z Edukacją Finansową Crown w celu promowania lub sprzedaży produktów lub usług finansowych, inwestycyjnych lub doradczych jakichkolwiek firm.

13. Inne kursy Crown

Edukacja Finansowa Crown oferuje książki i kursy dla innych grup wiekowych, umożliwiające wszystkim poznanie, co Pismo Święte ma do powiedzenia na temat postępowania z pieniędzmi, bogactwem i majątkiem:

- *Dawaj, Oszczędzaj, Wydawaj* (dla dzieci do 7 lat) – książka dla uczniów.
- *Dawaj, Oszczędzaj, Wydawaj* – Podręcznik nauczyciela.
- *Twój rozwój finansowy* – codzienne krótkie rozważania przez 30 dni na temat Bożych zasad finansowych.
- *Świąteczna matematyka* – książeczka prezentująca w formie zabawy 24 zadania matematyczne o tematyce biblijnej, np. ile wody wypija wielbłąd w ciągu 10 minut?
- Oferujemy także książkę pt. *Twoje pieniądze się liczą* – wartościowe wprowadzenie do biblijnego nauczania na temat zarządzania finansami.

Szczegółowe informacje o wszystkich publikacjach można znaleźć na stronie internetowej Edukacji Finansowej Crown www.crown.org.pl

Dodatkowe informacje o Edukacji Finansowej Crown

Edukacja Finansowa Crown jest częścią międzynarodowej organizacji Crown Financial Ministries, której celem jest zapewnienie i poznanie, jak i praktykowanie biblijnych zasad finansowych w każdej dziedzinie życia osobistego, jak i zawodowego. Więcej informacji można znaleźć na stronie www.crown.org.pl oraz na anglojęzycznych stronach www.crown.org lub www.crowncatholic.org

Co zrobić przed pierwszymi zajęciami?

1. Spotkaj się z uczniami i przekaz im najważniejsze informacje

2. Opisz, jak będą wyglądały zajęcia

- Zajęcia rozpoczynają się i kończą modlitwą.
- Uczniowie uczą się na pamięć wersetów w brzmieniu przytoczonym w książce *Sekret*.
- Jeśli dziecko przyjdzie na zajęcia, nie przeczytawszy rozdziału i nieprzygotowane do odpowiedzi na zadane pytania, trudno mu będzie uczestniczyć w pracy grupy.

3. Rozdaj materiały

Każdy uczeń powinien otrzymać własny egzemplarz książki *Sekret*.

4. Przekaz zadania z Rozdziału 1

Uczniowie powinni przeczytać Rozdział 1, nauczyć się na pamięć wersetu z Ewangelii wg św. Łukasza 16,11, odpowiedzieć na pytania i wykonać ćwiczenie z części *Wprowadź w życie*. Upewnij się, że każdy uczeń ma dostęp do Pisma Świętego.

Dziennik modlitwy

Dziennik modlitwy ma pomóc dzieciom wykształcić nawyk regularnej modlitwy.

Jeśli grupa liczy więcej niż ośmiu uczniów, podziel dzieci na grupy modlitwy liczące nie więcej niż siedem osób. Pod koniec każdego zajęcia poproś dzieci, by zebrały się w swoich grupach, zapisały prośby o modlitwę i opowiedziały o wysłuchanych modlitwach. Uczniowie powinni pozostać w tej samej grupie przez cały kurs.

W czasie pierwszego spotkania poproś, by każde dziecko podało innym dzieciom w grupie informacje potrzebne do wypełnienia górnej części *Dziennika modlitwy*.

Dla każdego dziecka z grupy należy wypełnić jedną stronę *Dziennika modlitwy*, wydrukowaną na końcu książki *Sekret*.

By oszczędzić czas, poproś dzieci, by samodzielnie wypełniały własny *Dziennik modlitwy* przed przyjściem na zajęcia.

Zachęć wszystkie dzieci, by przez cały kurs codziennie modliły się za innych uczestników grupy.

Zapoznaj się z poniższym przykładem *Dziennika modlitwy*.

Dziennik modlitwy

Módlcie się jeden za drugiego (Jk 5,16)

Imię: Janek Rodzice/opiekunowie: Marta i Tomasz

Bracia i siostry: Agnieszka, Andrzej i Sylwia

Tydzień	Prośby o modlitwę	Odpowiedzi na modlitwę
1	Za Janka, by minęło przeziębienie; o Anię, jego koleżankę, by uwierzyła w Chrystusa.	
2	Za Janka, by dostał dobrą ocenę z czytania; o Anię, by poznała Pana Jezusa.	
3	O bezpieczny wyjazd rodzinny; za Anię, by poznała Pana Jezusa.	
4		
5		

Jak prowadzić studium?

Informacje dla rodziców i nauczycieli,
którzy pragną prowadzić kurs

1. Przed rozpoczęciem kursu nauczyciel powinien:

- Przeczytać pierwsze sześć stron *Podręcznika nauczyciela*.
- Spotkać się z uczniami i zapoznać ich z wymaganiami kursu.

Dla szkół: W kursie powinny brać udział grupy siedmio- lub ośmioosobowe. Jeśli w klasie jest więcej niż ośmiu uczniów, należy podzielić ich na mniejsze, maksymalnie ośmioosobowe grupy. By kurs odniósł sukces, każda grupa powinna mieć własnego nauczyciela. Mniejsze grupy umożliwiają dzieciom większe zaangażowanie i ułatwiają koncentrację w czasie zajęć.

2. Przed każdymi zajęciami nauczyciel powinien:

- Przeczytać odpowiedni rozdział z książki *Sekret*.
- Zapoznać się z odpowiadającym mu rozdziałem w *Podręczniku nauczyciela*.
- Nauczyć się na pamięć wskazanego wersetu z Pisma Świętego.
- Zapoznać się z pytaniami z *Podręcznika nauczyciela*.
- Modlić się codziennie za uczniów/uczestników kursu.

3. Jak prowadzić studium?

Każda z dwunastu lekcji powinna przebiegać w ten sam sposób.

Nauczanie indywidualne: Postępuj według sugestii zamieszczonych w *Podręczniku nauczyciela* dla danego rozdziału.

- Rozpocznij modlitwą.
- Poproś po kolei wszystkie dzieci, by wyrecytowały werset z Pisma Świętego, którego miały nauczyć się na pamięć.

Dla grup/szkół: Werset mogą recytować po kolei wszystkie dzieci lub cała grupa wspólnie – zależnie od liczebności grupy.

- Upewnij się, że dzieci wykonały ćwiczenie z części *Wprowadź w życie* i odpowiedz na ich pytania.
- Poprowadź dyskusję do części *Odpowiedz na pytania* zgodnie z poniższym planem:

Dla szkół/grup:

- Wybierz ucznia, który przeczyta wersety z Pisma Świętego do pytania 1.
- Poproś kilku uczniów, by odpowiedzieli na pytanie 1.
- Podsumuj odpowiedzi uczniów.

- Rozpocznij rozmowę, by pomóc uczniom zrozumieć omawianą kwestię i zachęcić ich do aktywnego uczestnictwa.
- Powtórz tę samą procedurę dla pytania 2, pytania 3 itd.
- Zrealizuj pozostałe elementy zajęć.
- Poproś uczniów, by zapisali prośby o modlitwę w *Dzienniku modlitwy*. Przypomnij, by uczniowie zapisali również odpowiedzi na modlitwę.
- Zakończ zajęcia modlitwą.

Dla grup/szkół: Przed modlitwą podziel uczniów na grupy od czterech do ośmiu osób.

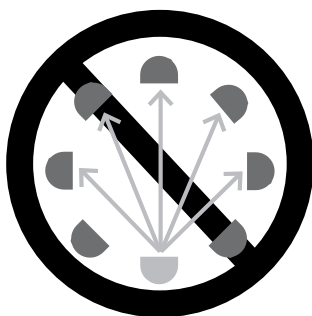
Dynamika w grupie uczniów

Udana dyskusja w grupie wymaga zaangażowania całej grupy oraz interakcji pomiędzy wszystkimi jej członkami.

- W pierwszym diagramie pokazane jest, jak uwaga skupiona jest na nauczycielu, który zajmuje niemal cały czas zajęć. Uczniowie są bierni. To **nie jest** najlepszy sposób prowadzenia studium.
- Drugi diagram ukazuje członków grupy w interakcji ze sobą nawzajem oraz nauczyciela, który inicjuje dyskusję i kieruje nią. Staraj się stworzyć warunki, w których uczniowie będą mogli swobodnie wyrażać swoje pytania i spostrzeżenia.

Diagram pierwszy

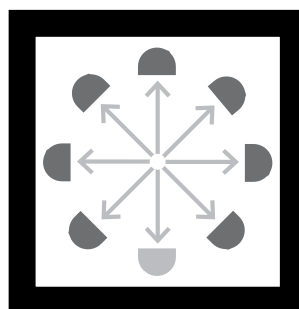
Mało korzystna metoda

Nauczyciel

Diagram drugi

Bardzo korzystna metoda

Nauczyciel

Dodatkowe zadania – quizy i łamigłówki

W szkołach, w większych grupach lub na zajęciach religii, szkółki niedzielnej można zagospodarować czas spotkania, rozwiązując quizy ze stron 29-40 lub łamigłówki ze stron 53-64. Wersje quizów dla nauczyciela znajdują się na stronach 41-52, a rozwiązania łamigłówek można znaleźć na stronie 65.

Początek wszystkiego

Zarys lekcji 1: Najważniejszym celem pierwszych zajęć jest rozpoczęcie budowania bliskich relacji między dziećmi (jeśli jest ich więcej niż jedno), przypomnienie wymagań obowiązujących podczas kursu oraz przekazanie podstawowych informacji o tym, co Biblia mówi na temat pieniędzy.

Zauważ: Puste miejsca obok numerów poszczególnych elementów spotkania umożliwiają prowadzącemu wpisanie dokładnego czasu ich rozpoczęcia. Na przykład, jeśli prowadzone przez Ciebie zajęcia rozpoczynają się o godzinie 19:00, to przy punkcie 2 należy wpisać 19:05, przy punkcie 4 – 19:10 i tak dalej. Dzięki temu prowadzący może monitorować upływ czasu i upewnić się, że spotkanie zakończy się punktualnie. Podany czas realizacji poszczególnych elementów jest jedynie sugestią.

Elementy spotkania

1	Rozpocznij modlitwą.
2	(5 minut) Poproś każdego z uczestników, by wyrecytował z pamięci werset z Ewangelii wg św. Łukasza 16,11: <i>Jeśli więc w zarządzie niegodziwą mamoną nie okazaliście się wierni, prawdziwe dobro kto wam powierzy?</i>
3	Upewnij się, że każdy ma Pismo Święte i wie, ile zawiera ono ksiąg.
4	(30 minut) Rozpocznij dyskusję w oparciu o część <i>Odpowiedz na pytania</i> .
5	5-minutowy przegląd materiału na następne spotkanie: <ul style="list-style-type: none">● Przeczytaj rozdział 2 – <i>Olbrzym w kryjówce</i>.● Naucz się na pamięć wersetów z 1 Księgi Kronik 29,11-12.● Odpowiedz na pytania ze strony 15.● Wykonaj ćwiczenie <i>Wprowadź w życie</i>. Zapisz, ile pieniędzy otrzymujesz i wydajesz każdego tygodnia.
6	Dodatkowe zadania wypełniające czas zajęć. Rozwiąż quiz 1 ze strony 29 (<i>Podręcznika nauczyciela</i>) lub rozwiąż łamigłówkę „Tajna wiadomość” ze strony 53. Przygotuj wcześniej kopie quizu/łamigłówki.
7	(10 minut) Wypełnijcie <i>Dziennik modlitwy</i> . Jeśli grupa liczy ponad osiem osób, podziel uczniów na grupy maksymalnie ośmioosobowe. Każdy uczestnik powinien w swoim <i>Dzienniku modlitwy</i> mieć osobną listę modlitwy dla każdego członka grupy, łącznie ze sobą. Poproś uczniów, by podzielili się prośbami o modlitwę i zapisali je w <i>Dzienniku modlitwy</i> .
8	Zakończ spotkanie modlitwą.

Naucz się wersetu

Jeśli więc w zarządzie niegodziwą mamoną nie okazaliście się wierni, prawdziwe dobro kto wam powierzy? (Łk 16,11).

Odpowiedz na pytania

1. W Piśmie Świętym jest ponad 2350 wersetów, które mówią o pieniądzach. Jak myślisz, dlaczego Biblia tak wiele o nich mówi?
[Bóg wiedział, że pieniądze będą ważne w naszym życiu, i chciał, byśmy wiedzieli, jak mądrze z nich korzystać.]
2. Otwórz Pismo Święte i przeczytaj Księgę Izajasza 55,8-9. Czy myślisz, że Boży sposób postępowania z pieniędzmi różni się od tego, jak większość ludzi wykorzystuje swoje pieniądze?
[Boże zasady są zupełnie odmienne od zasad, według których ludzie zarządzają swoimi pieniędzmi.]
3. Jak myślisz, na czym polega największa różnica?
[Większość ludzi nie wierzy, że Bóg może odgrywać jakąkolwiek rolę w ich finansach, ale Pismo Święte objawia, że odgrywa On bardzo ważną rolę.]
4. Przeczytaj Ewangelię wg św. Łukasza 16,11. Jak myślisz, czym jest „prawdziwe dobro”, o którym Pan wspomina w tym wersecie?
[Prawdziwe dobro to bliższa relacja z Jezusem Chrystusem.]

Wprowadź w życie

Jeśli nie masz Pisma Świętego, zdobądź jego egzemplarz, abyś mógł przeczytać o tym, czego Bóg chce cię nauczyć o postępowaniu z pieniędzmi. Spójrz na spis ksiąg biblijnych na pierwszych stronach Pisma Świętego – zaczyna się od Księgi Rodzaju (I Mojżeszowej) i kończy Księgą Apokalipsy (Objawieniem św. Jana). Niektóre księgi są w Starym Testamencie, a niektóre w Nowym Testamencie.

Policz, ile jest ksiąg w Biblii. Jaki otrzymałeś wynik? **[W zależności od wydania 66 lub 73.]**